1 17

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

GULISTON DAVLAT UNIVERSITETI

“Tasdiqlandi”
Rektor M. T. Xodjiyev
_____
_____2024-yil
№ 1.17 - 2024 y

IJTIMOIY FANLAR KAFEDRASI

SIYOSAT FALSAFASI FANI O‘QUV DASTURI

Bilim sohasi:	200 000 - San’at va gumanitar fanlar
Ta’lim sohasi:	220 000 - Gumanitar fanlar
Ta’lim yo‘nalishi:	60220500 - Falsafa

Guliston – 2024

Сканировано с CamScanner

Fanning nomi	Siyosat falsafasi
Fan/modul kodi	SF1306
Fan/modul turi	Majburiy
O'quv yili	2025/2026
Fan semestri	3
Ta'lim tili/turi	O'zbek/kunduzgi
Fanga ajratilgan soat/kredit	180/6
Auditoriya soat	72
Mustaqil ta'lim uchun ajratilgan soat	108

I.FANNING MAZMUNI

Fanni o'qitishdan maqsad - talabalarda siyosiy, ijtimoiy, iqtisodiy, ma'naviy taraqqiyot jarayonlarini kuzatish va ular haqida mulohaza yuritish orqali to'g'ri xulosa chiqarish, xalq diplomatiyasini rivojlantirish, siyosiy xushyorlik va vatanparvarlik tuyg'usini yuksaltirish malakalarini shakllantirishdan iborat.

Fanning vazifasi – talabalarda, siyosiy jarayonlarni tushuning, boshqaruv, tashqi va ichki siyosatning yo'nalishlarini tahlil etish, global makonda siyosiy madaniyatni yuksaltirish orqali ijtimoiy jarayonlarga nisbatan dahldorlik tuyg'usi va ko'nikmalarini shakllantirishdan iborat.

II. ASOSIY NAZARIY QISM
(Ma'ruza, amaliy (seminar) va mustaqil ta'lim mavzulari)

II.I Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi

№	Modul nomi	Ma'ruza mashg'ulotida ko'riladigan mavzular	Amaliy (seminar) mashg'ulot bo'yicha mavzulari	Mustaqil ta'lim va mustaqil ish mavzulari
1	**1-mavzu.** Siyosat falsafasi ijtimoiy hodisa	Siyosat falsafasi ijtimoiy hodisa	Siyosat falsafasi ij'timoiy hodisa	G.Moskva va V. Paretoning elitalar haqidagi konsepsiyasining qiyosiy tahlili.
2	**2-mavzu.** Siyosat falsafasi shakllanishining tarixi	Siyosat falsafasi shakllanishining tarixi	Siyosat falsafasi shakllanishining tarixi	Makiavellining «Hukmdor» asarining mohiyati (esse)
3	**3-mavzu.** Sharqda siyosiy boshqaruv haqidagi qarashlar	Sharqda siyosiy boshqaruv haqidagi qarashlar	Sharqda siyosiy boshqaruv haqidagi qarashlar	Nizomulmulkning «Siyosatnoma» asarining mohiyati(esse)
4	**4-mavzu.** G'arbda siyosiy qarashlar evolyutsiyasi	G'arbda siyosiy qarashlar evolyutsiyasi	G'arbda siyosiy qarashlar evolyutsiyasi	Dunyoning siyosiy manzarasi mavzusida esse tayyorlash
5	**5-mavzu.** Siyosiy hokimiyat: mohiyati, tiplari	Siyosiy hokimiyat: mohiyati, tiplari	Siyosiy hokimiyat: mohiyati, tiplari	S.Xantingtonning «Sivilizatsiyalar to'qnashuvi» asari
6	**6-mavzu.** Siyosiy lider va hokimiyat	Siyosiy lider va hokimiyat	Siyosiy lider va hokimiyat	J.Robenson. Deron Ajemoglining «Mamlakatlar tanazzulining sabablari» asarini tahlil etish
7	**7-mavzu.** Davlat siyosiy institut	Davlat siyosiy institut	Davlat siyosiy institut	Z.Bzjinskiy «Buyuk shaxmat doskasi» asari
8	**8-mavzu.** Siyosiy institutlar	Siyosiy institutlar	Siyosiy institutlar	Patrik Byukenenning «G'arbning o'limi» asari
9	**9-mavzu.** Jamiyatning siyosiy tizimida saylov instituti	Jamiyatning siyosiy tizimida saylov instituti	Jamiyatning siyosiy tizimida saylov instituti	Karl Popper «Ochiq jamiyat va uning dushmanlari» asari

Сканировано с CamScanner

10	**10-mavzu.** Siyosiy ong va siyosiy madaniyat dialektikasi	Siyosiy ong va siyosiy madaniyat dialektikasi	Siyosiy ong va siyosiy madaniyat dialektikasi	Arnold Toynbining «Tarixni o'rganish» asari
11	**11-mavzu.** Siyosiy mafkura	Siyosiy mafkura	Siyosiy mafkura	Karl Yaspersning «Tarixning mohiyati va vazifasi» asari
12	**12-mavzu.** Siyosiy tizim va jarayonlar	Siyosiy tizim va jarayonlar	Siyosiy tizim va jarayonlar	Karl Popper «Tarixning qashshoqligi» asari
13	**13-mavzu.** Siyosiy institutlar	Siyosiy institutlar	Siyosiy institutlar	Djered Daymondning «Qurollar mikroblar va po'lat: insoniyat jamiyatlari taqdiri» asari
14	**14-mavzu.** Siyosiy konfliktlar	Siyosiy konfliktlar	Siyosiy konfliktlar	Yuval Noy Xararining «Sapiens: insoniyatning qisqacha tarixi» asari
15	**15-mavzu.** Siyosiy makonda axborot urushi	Siyosiy makonda axborot urushi	Siyosiy makonda axborot urushi	Jan Bodriyyarning «Iste'mol jamiyati» asari

III. Fanni o'qitilish natijalari / shakllanadigan kompetensiyalar

Ushbu fanni o'zlashtirish natijasida, talabalar quyidagi ko'nikmalarga ega bo'ladi:

1. Siyosat, siyosatshunoslik siyosat falsafasi tushunchalarining mohiyati, siyosiy tizim, davlat boshqaruvi siyosiy institutlarning faoliyatining yo'nalishlari, saylov jarayonlari, axborot urushi davrida xavfsizlikni ta'minlashda siyosiy ongning ahamiyati haqida tasavvurga ega bo'lishi; **(bilim)**
2. Siyosiy jarayonlarda liberalizm demokratiya, totalitarizm va avtokratiya boshqaruv usullarining jamiyat taraqqiyotiga ta'siri, xalqaro siyosiy munosabatlarning barqarorlikni ta'minlashdagi rolini bilishi va ulardan foydalana olishi; **(ko'nikma)**
3. Siyosiy makonda siyosiy virtual o'yinlar, virtual siyosiy makonda axborot oqimini tanlash saralash, xukmronlik boshqaruv usuli, siyosiy hokimiyat va siyosiy rejim, siyosiy liderlarning toifalari haqida ko'nikmalarga ega bo'lishi kerak **(malaka)**

IV. Ta'lim texnologiyalari va metodlari

-dolzarb mavzu bo'yicha shaxsiy fikrini tanqid, publitsistik va boshqa janrlar (masalan, esse)da yozma bayon qilish;

- ma'ruzalar tayyorlash;
- konspekt yozish;
- glossariy tuzish;
- individual va jamoaviy o'quv loyihasi tuzish;
- keys-topshiriqlarini bajarish;
- axborot-tahliliy materiallar bilan ishlash;
- manbalar bilan ishlash;
- multimediali taqdimotlar yaratish
- seminarlar (mantiqiy fiklash, tezkor savol-javoblar);
- taqdimotlarni qilish;
- individual loyihalar;
- jamoa bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar.

V. Kreditlarni olish uchun qo'yiladigan talablar

Joriy, oraliq va yakuniy nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha yozma ishni muvaffaqiyatli topshirish.

Сканировано с CamScanner

Asosiy adabiyotlar

1. Azimov X. Siyosatshunoslik. - Toshkent: Yuridik instutiti, 2020.
2. Bito'rayev O'. Siyosatshunoslikga kirish. - Toshkent: Barkamol fayzmedia, 2017.347 b.
3. Миронова Д. Политическая философия. - Москва: Изд-во Московского университета, 2018.
4.Falsafa asoslari. Q.Nazarov tahriri ostida. – Toshkent, O'zbekiston faylasuflar milliy jamiyati nashriyoti, 2018.
5.Madayeva Sh. Shermuhamedova N. va boshqalar. Falsafa - o'quv qo'llanmasi. - Toshkent: 2019
6.Sh.Kenjayev, A.Assotullayev "Falsafa", o 'quv qo'llanma, Toshkent-2024-yil.

Qo'shimcha adabiyotlar:

1. Qirg'izboyev M. Siyosatshunoslikga kirish. O'quv qo'llanma. - Toshkent: Yangi asr avlodi, 2013.-520 b.
2. Нуриддинов Э.З. Становление и дальнейшее развитие на этапе обновления страны внешнеполитической деятельности республики Узбекистан. - Тошкент: Инновация зиё, 2021. - 398 с.
3. Xakimov N.X., Zulfiqorov Sh.X., Qodirov N.N. O'zbekiston yangi taraqqiyot boshqichida. - Toshkent: Iqtisodiyot, 2022. - 352 b.
4. Azamat Ziyo. O'zbek davlatchiligi tarixi. - Toshkent: Sharq, 2001.

Axborot manbaalari

1. http:www.ziyonet.uz
2. http:www.nuu.uz
3. http:www.gov.uz
4. http:www.guldu.uz

Guliston davlat universiteti tomonidan ishlab chiqilgan va tasdiqlangan.

Fan/modul uchun ma'sullar:
Sh.Kenjayev - "Ijtimoiy fanlar" kafedrasi mudiri, P.f.b.f.d.

Taqrizchilar:
N. Saitqulov – GulDPI, s.f.b.f.d., dotsent
R.Mahmudov – GulDU, f.f.n., professor

Izoh: Lomonosov Moscow State University va New York University (NYU), Bethlehem University o'quv dasturlaridan foydalanildi.

Сканировано с CamScanner

1.16

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

GULISTON DAVLAT UNIVERSITETI

“Tasdiqlayman”
GuDU rektori
_____M.T.Xodjiyev

____ _____2024-yil

IJTIMOUIY FANLAR KAFEDRASI

TA’LIM FALSAFASI

FAN SILLABUSI

(TF 1204)

Bilim sohasi:	200 000 - San’at va gumanitar fanlar
Ta’lim sohasi:	220 000 - Gumanitar fanlar (tillardan tashqari)
Ta’lim yo‘nalishi:	60220500 – Falsafa

Guliston – 2024

Сканировано с CamScanner

© Ushbu hujjat Guliston davlat universiteti mulki hisoblanadi va uni o'quvchilar uchun maxfiy bo'lib, to'liq yoki qisman nusxa ko'chirilishi, tarqatilishi yoki ko'paytirilmasligi yoki uchinchi shaxslarga berilmasligi kerak. Ushbu materialni ko'paytirish, tarqatish, nusxalash, oshkor qilish, o'zgartirish, tarqatish yoki nashr etishning har qanday shakli qat'iyan man etiladi.

Kun	
Avgust 2024	
	Tuzuvchi: Karimov Y.E – Ijtimoiy fanlar kafedrasi katta o'qituvchisi.
	Taqrizchilar: siyosiy fanlari bo'yicha f.d. (PhD). D.Xolnazarova - Ijtimoiy fanlar kafedrasi dotsenti v.b.

Izoh: Ushbu fan sillabusi Columbiya universiteti, Oxford universiteti va Lomonosov nomidagi MDU ta'lim dasturlari asosida takomillashtirildi.

Mundarija

(TF 1204): Ta'lim falsafasi.....
1. Fan tavsifi .....
2. Fanning dastlabki rekvizitlari.....
3. Fanning maqsadi.....
4. Ta'lim berish natijalari.....
5. Ta'lim berish usullari.....
6. Soatlar/Kreditlar.....
7. Fanning tarkibiy tuzilishi.....
8. Talabalar bilimini baholash.....
9. Adabiyotlar.....
10. Akademik talablar.....

Сканировано с CamScanner

1.Fan tavsifi

Ta'lim falsafasi fani jamiyatning madaniylashuvi, ijtimoiy ongning o'zgarishi, texnogen tafakkurning shakllanishida tarbiya va ta'limning evolyutsiyasi jarayonidagi turli yondashuvlarni o'zida mujassamlashtirndi. Zamonaviy tarbiya va ta 'limni tashkil etishda kreativ yondashuvni shakllantiradi.

2.Fanning dastlabki rekvizitlari

Ushbu fanni o'zalshtirish uchun ijtimoiy fanlar turkumiga kiruvchi falsafa, sotsiologiya, pedagogika, psixologiya fanlaridan zarur bilimlarga ega bo'lish talab etiladi.

3.Fanning maqsadi

Ta'lim tizimini xalqaro standartlar darajaslga ko'tarish, tarbiya va ta'lim ning uzviyligini ta'minlash, professional malakalarni shakllantirish, boshqaruv va pedagogik faoliyatda ta'lim takomillashtirish siyosatini joriy qilishda ishtirok etishdan iborat.

ta'lim tizimidagi yangi islohotlarga moslashish, siyosiy ijtimoiy vaziyatning mohiyatini bilish va munosabat bildirish, mavjud qonun va farmonlarning ijrosini ta'minlashda ishtirok etish malakalarini shakllantirish;

zamonaviy ta'lim tizimining yutuqlari asosida ta'lim falsafasi ontologiyasiga oid bilimlar doirasini kengaytirish;

ta'lim oluvchilarning zamonaviy tarbiya va ta'lim strategiyasini egallash, integratsiya jarayonlarini tahlil qilishning falsafiy madaniyatini o'zlashtirish;

ilmiy ma'lumotlardan tanqidiy foydalanish malakalarini shakllantirish;

fanni o'zlashtirish orqali talabalarda kasbiy va pedagogik kom petensiyani shakllantirishdan iborat

4.Ta'lim berish natijalari

Ushbu fanni muvaffaqiyatli tugatib, talabalar quyidagi ko'nikmalarga ega bo'ladi:

1. Tarbiya va ta'lim tushunchasining mohiyatini, ta'lim jarayonini tashkil etishning asosiy tam oyillari va ularning amal qilish mexanizmlari haqida tasavvurga ega bo'ladi;
2. Jamiyatdagi voqea va hodisalarga munosabat bildira olish, ularning mohiyatini tushunishi, tarbiya va ta'lim falsafasining sivilizatsiya va ijtimoiy taraqqiyotdagi roli, ta'lim va barqaror taraqqiyot uyg'unligi haqida bilimga ega bo 'lishi va ulardan foydalana oladi;
3. Ijtimoiy jarayonlar mohiyatini tahlil qila olishi, inson kapitalini shakllantirishga, shaxsning o'z iqtidorini namoyon qilishga yo'nalgan bilim va qadriyatli mo'ljallar bo'yicha ko'nikmalarga ega bo'ladi.

5.Ta'lim berish usullari

- dolzarb mavzu bo'yicha shaxsiy fikrini tanqid, publitsistik va boshqa janrlar (masalan, esse)da yozma bayon qilish;
- ma'ruzalar tayyorlash;
- konspekt yozish;
- glossariy tuzish;
- individual va jamoaviy o'quv loyihasi tuzish;
- keys-topshiriqlarini bajarish;
- mavzuli portfoliolar tuzish;
- axborot-tahliliy materiallar bilan ishlash;
- manbalar bilan ishlash.

Сканировано с CamScanner

Ta'lim turi	Ma'ruza Soat	Amaliy mashg'ulot Soat	Laboratoriya Soat	Mustaqil ta'lim Soat	Jami Soat/kredit
Kunduzgi	2-semestr uchun				
	24	24		72	120/4
Yillik jami	**24**	**24**		**72**	**120/4**

7. Fanning tarkibiy tuzilishi

№	Mavzular	Soat	Ma'ruza mashg'ulotida ko'riladigan masalalar	soat	Amaliy (seminar) mashg'ulot mavzulari	soat	Mustaqil ta'lim va mustaqil ish mavzulari	soat
1	**1-mavzu.** Ta'lim va tarbiyaning mohiyati, predmeti va vazifalari	8	Ta'lim va tarbiyaning mohiyati, predmeti va vazifalari	2	Ta'lim va tarbiyaning mohiyati, predmeti va vazifalari	2	O'zbekistonda falsafa ta'limining rivojlanish bosqichlari mavzusida esse tayyorlash.	6
2	**2- mavzu.** Ta'lim falsafasi ontologiyasi va gnoseologiyasi.	8	Ta'lim falsafasi ontologiyasi va gnoseologiyasi.	2	Ta'lim falsafasi ontologiyasi va gnoseologiyasi.	2	Sovet davrida falsafani o'qitishning afzalliklari va kamchiliklari mavzusida esse tayyorlash.	6
3	**3- mavzu.** Ta'lim falsafasining evolyutsiyasi: Ibtidoiy jam iyatda tarbiya shakllari	8	Ta'lim falsafasining evolyutsiyasi: Ibtidoiy jam iyatda tarbiya shakllari	2	Ta'lim falsafasining evolyutsiyasi: Ibtidoiy jam iyatda tarbiya shakllari	2	Mustaqillik yillarida ta'lim tizimi bo'yicha analitik tahlil tayyorlash va uning taqdimotini o'tkazish.	6
4	**4- mavzu.** Antik sivilizatsiyada tarbiya va ta'lim.	8	Antik sivilizatsiyada tarbiya va ta'lim.	2	Antik sivilizatsiyada tarbiya va ta'lim.	2	XX asr jadidlarining ta'lim va tarbiyaga oid qarashlarini hozirgi davr nuqtai nazaridan tahlil etish.	6
5	**5- mavzu.** Yevropa ta'lim institutlarining evolyutsiyasi	8	Yevropa ta'lim institutlarining evolyutsiyasi	2	Yevropa ta'lim institutlarining evolyutsiyasi	2	O'qituvchi shaxsining mas'uliyati: pedagogik muloqotni tashkil etish mahorati.	6
6	**6- mavzu.** XV-XVIII Sharq va G'arb ta'lim fenom enologiyasi	8	XV-XVIII Sharq va G'arb ta'lim fenom enologiyasi	2	XV-XVIII Sharq va G'arb ta 'lim fenom enologiyasi	2	Ta'lim tizimini boshqarish: muammo va yechim mavzusida esse tayyorlash.	6
7	**7- mavzu.** XIX asr va XX asr dunyo ta'lim paradigmasi.	8	XIX asr va XX asr dunyo ta'lim paradigmasi.	2	XIX asr va XX asr dunyo ta 'lim paradigm asi.	2	Ta'lim falsafasining dunyorashga doir funksiyasini Avloniy, Behbudiy, Kant, Gegel, Sheler ta'lim otlarning qiyosiy tahlil etish.	6
8	**8- mavzu.** XX asr	8	XX asr	2	XX asr	2	Ta'lim va tarbiya	6

Сканировано с CamScanner

	O'zbekistonda tarbiya va ta'lim yo'nalishlari		O'zbekistonda tarbiya va ta'lim yo'nalishlari		O'zbekistonda tarbiya va ta'lim yo'nalishlari		dialektikasini ta'minlashdagi muammolar va yechim mavzusida esse tayyorlash.	
9	**9- mavzu.** XX asr O'zbekistonda tarbiya va ta'lim yo'nalishlari	8	Ta'lim makoni va ta'lim jamiyati	2	Ta'lim makoni va ta'lim jamiyati	2	Yaponiyada ta'lim innovatsiyalarining yo'nalishlari	6
10	**10- mavzu.** Ta'lim innovatsiyalari	8	Ta'lim innovatsiyalari	2	Ta'lim innovatsiyalari	2	Finlandiyada ta'lim tizimi	6
11	**11- mavzu.** Ta'lim paradigmalari	8	Ta'lim paradigmalari	2	Ta'lim paradigmalari	2	Makarenkoning ta'limga oid g'oyalarini tahlil qilish.	6
12	**12- mavzu.** Ta'limning insonparvarlasliuvi	8	Ta'lim ning insonparvarlasliuvi	2	Ta'lim ning insonparvarlasliuvi	2	Pestalosining ta'limga oid g'oyalarini tahlil qilish.	6
	Jami	**120**		**24**		**24**		**72**

8.Talabalar bilimini baholash

№	Baholash turi	Topshiriqlar turi	Topshiriq soni	Har bir topshiriq uchun ajratilgan ball	Jami
1	Joriy baholash	Mustaqil ish topshiriqlari	5	4	20
		Seminar mashg'ulotlardagi ishtiroki	10	1	10
		Ma'ruza mashg'ulotlaridagi ishtiroki	10	1	10
2	Oraliq baholash	Mustaqil ish topshiriqlari	2	5	10
		Yozma og'zaki yoki test	2	5	10
3	Yakuniy baholash	Yozma, og'zaki, ijodiy ish, test va h.k.	1	40	40
4	Jami		30		100

Izoh: Mustaqil ish topshiriqlarini baholash GulDU Kengashining 11- sonli bayoni bilan tasdqilangan "Talabalar mustaqil ta'limini tashkil qilish tartibi" asosida baholanadi.

Talabaning semestr davomida fan bo'yicha to'plagan umumiy bali har bir nazorat turidan belgilangan qoidalarga muvofiq quyidagi formula orqali hisoblanadi:

$$UB=JN+ON+YN$$

bu erda: JN – joriy nazorat; ON – oraliq nazorat; YN – yakuniy nazorat.

9.ADABIYOTLAR

Asosiy adabiyotlar

1. Ijtimoiy falsafa. O'quv qo'llanma. I.Karimov, S.Valieva, K.Tulenova – Toshkent, 2014, 132 bet
2. Ijtimoiy falsafa. O'quv qo'llanma. Mualliflar jamoasi. – Toshkent, Universitet, 2009
3. To'ychiev B.T., Ziyodullaeva X. Osnovi sosialnoy filosofii.- T.: 2010.
4. Falsafa asoslari. Q.Nazarov tahriri ostida. – Toshkent, O'zbekiston faylasuflar milliy jamiyati nashriyoti, 2018.
5. Madaeva Sh. Shermuhamedova N. va boshqalar. Falsafa - o'quv qo'llanmasi. - Toshkent: 2019
6. Muhammadjonova L., Abdulla Sher, Shodimetova G. Axloq falsafasi. - Toshkent: Vneshinvestprom, 2023
7. Saifnazarov I. Muxtorov A., Sultanov T., Usmonov F. Falsafa. Darslik. - T.: Innovatsion rivojlanish nashriyot - matbaa uyi, 2021.-424 b.

Qo'shimcha adabiyotlar

Сканировано с CamScanner

1. Гегель В.Ф. Философская пропедевтика. // работы ранних лет. В 2-х томах. Т-2. - Москва: Мысль, 1973. - 630 с.
2. Миронов В.Б. Век образования. - Москва: Педагогика, 1990. - 177 с.
3. Осипов А.М. Общество и образование: Лекции по социологии образования. - Новгород: Изд-во НГУ, 1998. - 204 с.
4. Путилова Л.М. Бубнова М.И. Философия и история образования. -Москва: Юрайт, 2017.
5. Осипов А.М. Общество и образование: лекции по социологии образования. - Новгород: НГУ , 1998 .- 204 б.
6. Sh.Kenjayev, A.Assotullayev "Falsafa", o'quv qo'llanma, Toshkent-2024-yil,

Axborot manbalari

1. www. ziyonet. uz
2. www.philosophy.ru
3. http//www. intencia. ru
4. http://www. anthropology. ru
5. http://www.ido.ru
6. http://www .filosofia.ru.
7. http://www.falsafa.dc.uz.

10. Akademik talablar

O'qituvchi va talaba o'rtasidagi o'zaro munosabat samimiy va beg'araz bo'lishi lozim, talaba mustaqil bajargan topshiriqlarni belgilangan tartibda elektron pochta yoki o'quv platforma orqali yuboradi va javobni ham shu tartibda oladi.

Сканировано с CamScanner